

Adviesraad Sociaal Domein HBEL
t.a.v. mevrouw C.C. Treurniet
c.treurniet@huizen.nl

Onderwerp: Advies over Bestaanszekerheid

Huizen:

Uw brief van:

Nummer:

Uw kenmerk:

Bijlagen:

Bij beantwoording van deze brief, graag datum, nummer en onderwerp vermelden.

Geachte leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

Allereerst hartelijk dank voor de door u uitgebrachte adviezen ten aanzien van het Beleidsplan Bestaanszekerheid, de Beleidsregels Gemeentelijke Schuldhulpverlening en de aanpassing van de Beleidsregels Bijzondere Bijstand.

Wij hebben uw adviezen met belangstelling gelezen en reageren in deze brief op uw aanbevelingen.

Beleidsplan Bestaanszekerheid

1. Er zijn mogelijkheden de tekst korter en meer puntsgewijs weer te geven.

We streven naar een beleidsplan dat zo duidelijk mogelijk is. Soms draagt een kort en bondig plan bij aan deze duidelijkheid. Op andere onderdelen vereist duidelijkheid juist meer uitleg. Dit is altijd een afweging.

2. De Adviesraad vraagt in het kader van samenwerking ook oog te hebben voor nauwe samenwerking met Humanitas en ervaringsdeskundigen. Daarnaast wordt in het Beleidsplan de samenwerking met het Lokaal Begeleidingsteam gemist.

Zeker hebben wij ook aandacht voor nauwe samenwerking met Humanitas en ervaringsdeskundigen. Toevallig hebben wij afgelopen weken contact gehad met Schuldhulpmaatje en Humanitas. In die gesprekken gaven beide aan ook met ervaringsdeskundigen te werken. Wij zullen hier ook in de gesprekken met andere ketenpartners aandacht aan besteden en komen hier op terug in onze evaluatie. Het feit dat de samenwerking met het Lokaal Begeleidingsteam niet apart wordt vermeld, komt omdat wij samenwerking met alle interne teams willen verstevigen.

3. *Werk en eigen inkomen is nog altijd de beste manier om maatschappelijk zelfstandig te kunnen zijn. Aandacht voor dit 'instrument' wordt gemist in dit Beleidsplan.*

Zoals in het plan aangegeven bestaat Bestaanszekerheid uit vier pijlers. Eén van die pijlers betreft inkomensondersteuning en de andere het hebben van werk. Dit beleidsplan beperkt zich inderdaad tot pijler 1 inkomensondersteuning. Wel benoemen we onder 1.6 als belangrijk uitgangspunt: verklein de afstand tot de arbeidsmarkt voor mensen die kunnen werken, maar geen baan hebben.

4. *In het Beleidsplan wordt apart aandacht besteed aan de klanten van Voedselbank Gooi & Omstreken. Dit is geen aparte groep. De doelgroep van de voedselbank is bekend bij de professionele schuldhulpverlening, omdat de aanvraag voor de voedselbank slechts via de professionele hulpverlening kan worden geregeld.*

Het feit dat wij aandacht besteden in het plan aan de Voedselbank heeft ermee te maken dat de Voedselbank voor ons een belangrijke samenwerkingspartner is. Wij zien de inwoners die gebruik maken van de Voedselbank ook niet als een aparte doelgroep.

5. *De Adviesraad onderschrijft dat de aanmeldroute zo breed mogelijk moet zijn. Wel mist de Adviesraad een duidelijke toegang voor de burger die niet bekend is met de huidige/ bekende aanmeldroutes. De Adviesraad adviseert voor deze doelgroep een duidelijke en eenvoudige toegang te hanteren; een telefoonnummer bij financiële problemen. Dit nummer dient breed gecommuniceerd te worden (bijv. op de website, via de gemeentelijke informatie in de huis-aan-huiskrant etc.), zodat ook burgers die geen contact met gemeente of hulpverlening hebben, toegang krijgen tot financiële ondersteuning of schuldhulpverlening. Dit punt is naar het oordeel van de Adviesraad extra van belang in het kader van preventie en het tegengaan van verborgen armoede.*

Wij onderstrepen het belang van een laagdrempelige en duidelijke toegang. Wij kunnen u berichten dat het team Schuldhulpverlening en Vroegsignalering & Preventie inmiddels beschikt over een eigen telefoonnummer en een eigen mailadres. Wij hebben dit toegevoegd in paragraaf 2.5 van het Beleidsplan. Wij zullen hier breed over gaan communiceren.

Beleidsregels Gemeentelijke Schuldhulpverlening

1. *In de Beleidsregels wordt afwisselend gesproken over inwoner, cliënt en aanvrager. Zoals op 14 februari jl. is besproken met de ambtelijke vertegenwoordiger, vragen wij aandacht voor het gebruik van deze verschillende termen. Wij vragen zoveel mogelijk één term te hanteren.*

Er is ook een verschil tussen deze drie begrippen. Een inwoner is een iemand die ingeschreven is in de Basisregistratie Personen. Een aanvrager is een inwoner die een aanvraag heeft ingediend. Een cliënt is een inwoner aan wie ondersteuning is toegekend. Zie hiervoor ook de definitiebepalingen (artikel 1 aanhef en sub c en g). Artikel 4 gaat over de aanvraagprocedure en hierin wordt duidelijk gemaakt wanneer er sprake is van een aanvrager. In artikel 6 lid 1 aanhef en onder m, n en o hebben wij naast aanvrager ook 'cliënt' toegevoegd. De overige begrippen zijn gelaten zoals zij zijn.

2. *In het Beleidsplan Bestaanszekerheid 2024-2028 wordt aangegeven dat er gestreefd wordt naar stress-sensitieve dienstverlening. Dit vraagt om een andere bejegening van bewoners in een stresssituatie. Wij begrijpen dat deze Beleidsregels een juridisch karakter hebben, maar missen toch in de Beleidsregels deze bejegening.*

De beleidsregels bieden inderdaad een juridisch handvat en stress-sensitieve dienstverlening ziet op de wijze waarop wij onze inwoners benaderen. Deze manier van benaderen wordt niet opgenomen in beleidsregels. Beide aspecten spelen een rol en zijn ook aanvullend op elkaar.

3. *De verplichtingen, zoals opgenomen in artikel 5 en de weigerings- en beëindigingsgronden in artikel 6, geven weinig blijk van werken vanuit vertrouwen in de burger en doet geen recht aan hetgeen in het Beleidsplan Bestaanszekerheid is vermeld over stress-sensitieve dienstverlening. Wel is in artikel 8 van de Beleidsregels de hardheidsclausule opgenomen die het college de mogelijkheid geeft anders te beslissen als regels de bedoeling in de weg staan. Wij zien naast deze hardheidsclausule de veranderde bejegening graag ook expliciet in deze Beleidsregels opgenomen.*

Het gaat hier nadrukkelijk niet om vertrouwen of wantrouwen. Deze regels zijn juist zo opgesteld dat ze duidelijk zijn. Van belang is dat de inwoner vanaf het begin af aan weet wat er van hem of haar wordt verwacht en wat hij of zij mag verwachten van ons. De weigerings- en beëindigingsgronden zijn kan-bepalingen. Dat betekent dat er altijd sprake is van een afweging van de omstandigheden. (Zie ook artikel 7. Bijzondere omstandigheden).

4. *De Adviesraad vraagt aandacht voor de armoedeval. Wanneer een burger vanuit een uitkering aan het werk gaat, is sprake van het (gedeeltelijk) wegvallen van allerlei toeslagen, voorzieningen, kwijtschelding van belastingen etc. De Adviesraad roept de colleges op zijn inwoners goed/nog beter te informeren over de gevolgen van een gewijzigd inkomen in het kader van het voorkomen van schulden.*

Zoals aangegeven tijdens ons gesprek op 14 februari en zoals ook vermeld in het plan, besteden wij op diverse manieren aandacht aan de gevolgen van de 'armoedeval'. Wij sturen nu al inwoners die de pensioengerechtigde leeftijd krijgen een brief waarin wij hen wijzen op de consequenties van het bereiken van deze leeftijd. Wij willen daarnaast contacten gaan leggen met het UWV en de SVB om te onderzoeken of wij ook via hen brieven kunnen versturen met deze informatie. (Zie ook Beleidsplan Bestaanszekerheid 5.1 preventie laatste zin 1^e alinea). Tenslotte willen wij nieuwsbrieven gaan versturen aan onder andere ketenpartners, zodat ook zij op de hoogte zijn.

Beleidsregels Bijzondere Bijstand

1. *In het Beleidsplan Bestaanszekerheid 2024-2028 wordt aangegeven dat er gestreefd wordt naar stress-sensitieve dienstverlening. Dit vraagt om een andere bejegening van bewoners in een stresssituatie. Wij begrijpen dat deze Beleidsregels een juridisch karakter hebben, maar missen toch in de Beleidsregels deze bejegening.*

Op dit moment gaat het slechts om de toevoeging van één lid aan de richtlijnen bijzondere bijstand. In 2024 komen er nieuwe beleidsregels bijzondere bijstand waarin ook extra aandacht wordt geschonken aan de leesbaarheid.

2. *Wel is in artikel 8.2 van de Beleidsregels opgenomen dat het college beslist als toepassing van de regels niet overeenkomt met de bedoeling van de regels, maar wij zien de veranderde bejegening, de stress-sensitieve bejegening, graag ook expliciet in deze Beleidsregels opgenomen.*

Zie ook beleidsregels schuldhulpverlening, een vorm van dienstverlening vermelden we niet expliciet in beleidsregels.

3. *De zin 'Bij twijfel aan de noodzaak kan een medisch advies worden gevraagd' komt bij diverse onderdelen terug. Deze herhaling past niet bij het uitgangspunt dat de burger in principe vertrouwd wordt én het gegeven dat de noodzaak van de voorziening of vergoeding veelal in een eerder stadium al is vastgesteld. De Adviesraad adviseert hierover éénmalig een korte passage op te nemen.*

Dit advies nemen we mee bij het opstellen van de nieuwe beleidsregels.

4. *De Adviesraad vraagt aandacht voor de armoedeval. Wanneer een burger vanuit een uitkering aan het werk gaat, is sprake van het (gedeeltelijk) wegvallen van allerlei toeslagen, voorzieningen, kwijtschelding van belastingen etc. De Adviesraad vraagt hier aandacht voor. De Adviesraad roept de colleges van de gemeenten Huizen, Blaricum en Laren op de toegang tot de bijzondere bijstand te verbreden tot inwoners met een inkomen tot 130% van de voor hen toepasselijke bijstandsnorm. Naar ons oordeel wordt hiermee een deel van de armoedeval voorkomen. Daarnaast wordt dan bereikt dat in alle HBEL-gemeenten hetzelfde beleid wordt gevoerd, gezien het feit dat gemeente Eemnes dit draagkrachtpercentage al hanteert.*

Hier is al vaker aandacht aan besteed, ook bij de totstandkoming van de huidige beleidsregels. Dit heeft echter niet geleid tot een bijstelling van dit percentage. De gemeente Huizen kiest niet voor 130% van het inkomen, maar voor maatwerk. Bij de toekenning van de energietoeslag is gebleken dat hierdoor ook inwoners met een hoger inkomen maar tegelijkertijd met hoge lasten, hiermee geholpen kunnen worden.

Vragen

Heeft u op dit moment vragen? Neem dan contact op met D.P. Aartsen van de afdeling Maatschappelijke beleid, bereikbaar op 06-25414445 of via d.aartsen@huizen.nl.

Met vriendelijke groet,

D. Aartsen, strategisch beleidsadviseur Huizen